

Projectkaart

Project Bedrijventerreinen in de energietransitie

Marnix Zwart,
projectleider Economie071

'Ondernemers met ambities doen wat kan, en gaan vervolgens over tot de orde van de dag. De oorzaken waardoor niet alles lukt wat we willen, blijven vaak onbenoemd. Ik vind het schitterend dat Economie071 en Ondernemend Leiden deze uitdaging ter hand hebben genomen om betrokkenen te bevragen en kansen en afhankelijkheden in kaart te brengen. Dat is bijdragen aan echte stappen vooruit.'

We staan in de Leidse regio voor een grote opgave: de energietransitie. Dat is niet zomaar een verandering van werken, maar een complex samenspel van systeemveranderingen. Iedereen is hierbij betrokken. Overheden, energiebedrijven, netbeheerders, ontwikkelaars van technologie en leveranciers van technische oplossingen, bedrijven, instellingen en particulieren. Voor iedereen ligt er een opgave. Om die opgave in beeld te krijgen voor bedrijven is Economie071 samen met Ondernemend Leiden een nieuw project gestart: 'De plek van Bedrijventerreinen in de Energietransitie', een inventarisatie van drempels, belemmeringen, randvoorwaarden en afhankelijkheden die remmend werken op de energietransitie. Marnix Zwart van Bedrijfsadvies heeft als projectleider deze inventarisatie uitgevoerd.

Echte stappen vooruit

Ondernemers met ambities doen wat kan, en gaan vervolgens over tot de orde van de dag. De oorzaken waardoor niet alles lukt wat we willen, blijven vaak onbenoemd. 'Niet

alles is namelijk mogelijk wat we zouden willen', geeft Marnix Zwart aan. 'Als zelfs de koplopers al niet de stappen zetten die ze zouden willen nemen, is er iets aan de hand. Dan helpt het niet om te duwen of verwijten te maken, maar dan helpt het om de oorzaken te benoemen. Dan kunnen we acties koppelen aan de mensen en organisaties die belemmeringen kunnen wegnemen. Dat leidt tot begrip, tot de juiste druk op de juiste plaats, en daardoor tot beter resultaat. Ik vind het schitterend dat Economie071 en Ondernemend Leiden deze uitdaging ter hand hebben genomen: bijdragen aan echte stappen vooruit.'

Kansen

In de energietransitie hebben bedrijventerreinen een belangrijke plek. Zwart: 'Bedrijventerreinen zijn bij uitstek locaties waar de energietransitie grote gevolgen heeft. Juist daar zijn grootverbruikers gevestigd, juist daar kan de impact van maatregelen groot zijn. Het zijn ook de plekken waar we echt dingen kunnen doen, waar grote

kansen liggen. Er is bijvoorbeeld veel dakoppervlak aanwezig zodat grootschalige PV-installaties mogelijk zijn. Daarom is het goed om specifiek voor de bedrijventerreinen de mogelijkheden en de onmogelijkheden te benoemen. En ook te kijken vanuit een constructieve drive naar de afhankelijkheden en de randvoorwaarden. Die in kaart brengen en adresseren was mijn opdracht'.

Projectverloop

Er zijn vier bedrijventerreinen gekozen waar intensieve gesprekken mee gevoerd zijn: Roomburg in Leiden, Dobbewijk in Voorschoten, 't Heen in Katwijk en De Boeg in Oegstgeest. In vier verschillende gemeenten, en divers qua leeftijd, omvang en samenstelling. Zwart trekt zelf in Roomburg als adviseur/parkmanager de kar. Een handige combinatie gezien zijn opdracht voor Economie071. Zwart: 'De ambitie van Roomburg was al in 2014 om energieneutraal en klimaatneutraal te worden. In de zichtbare praktijk zijn de afgelopen jaren echter 'slechts' stappen gezet in een grote toename van PV-installaties op de daken. De oorzaken waardoor niet al meer is gerealiseerd, liggen buiten de directe invloedssfeer van de bedrijven. De bereidheid is er, maar de mogelijkheden ontbreken. Het zelfde bleek ook bij de andere terreinen te spelen.' De diversiteit in geïnterviewde bedrijventerreinen verbreedt het spectrum van 'opgehaalde' ervaringen, maar bevestigt tevens dat er sprake is van meerdere belangrijke 'rode draden' die in de problematiek een rol spelen.

Gereedschapskist

Over het resultaat zegt Zwart het volgende: 'De gesprekken hebben geleid tot een gereedschapskist met instrumenten die bruikbaar zijn voor bedrijventerreinen. Haalbaar en betaalbaar wel te verstaan. Denk aan de combi van PV en laadpalen, preventieve maatregelen, het in

Categorie: Afgerond project

kaart brengen van toekomstige energiebehoefte, het overstappen op duurzaam vervoer en duurzame mobiliteit, starten met samenwerking, en ook consequenties voor het netwerk en benodigde stimulerende maatregelen. Ook bevat de gereedschapskist een 'vak' met instrumenten voor de betrokken gemeenten, en een vak met instrumenten voor de overige marktpartijen. Het ontrafelen van de schijnbaar onontwarbare kluwen van met elkaar samenhangende onderdelen heeft tot veel concrete handvatten voor actie geleid. Die zijn nu benoemd en op een rij gezet. Ook kaders en randvoorwaarden zijn benoemd. Denk aan de roep om regie en ruimtelijke ordening, beschikbare ruimte (bovengronds en ondergronds), kwaliteit van het vastgoed, netcapaciteit voor levering en afname van elektriciteit, wettelijke of fiscale beperkingen en mogelijkheden, procedures, beschikbaarheid van techniek en verzekeraarbaarheid van installaties.' 'Het leuke is', vervolgt Zwart, 'dat de inhoud van de gereedschapskisten

eigenlijk bijvangst is van de uitgevoerde inventarisatie. Mijn gesprekspartners toonden allen grote betrokkenheid om niet alleen de drempels te benoemen, maar ook mee te denken in oplossingsrichtingen. Dat heeft geleid tot een breed en praktisch resultaat, waar alle betrokken partijen concreet mee aan de slag kunnen.'

Rapportage intern en extern

Op 19 april 2023 heeft Zwart de resultaten in concept gepresenteerd aan de partners van Economie071. In de vorm van een kennisbijeenkomst om zodoende iedereen intern bij te praten en om gezamenlijk de stap naar de externe presentatie te kunnen zetten. Ook hebben alle betrokkenen gelegenheid gehad om op het concept-rapport te reageren. Het was goed om te constateren dat gedurende het project bij meerdere gemeenten al geïnvesteerd is in uitbreiding van capaciteit op het energietransitie-dossier.

'De Stuurgroep wilde niet eindigen bij deze rapportage alleen', vult Zwart aan. 'We hebben daarom aanvullend ook ingezet op een expert-sessie waarin de specialisten die voor de vervolgstappen aan zet zijn, elkaar ontmoeten en samen nadenken over het vervolg. Die bijeenkomst heeft op 31 mei 2023 plaatsgevonden. We hadden een grote opkomst van betrokkenen uit alle geledingen van het werkveld, met een breed samengesteld panel en een inhoudelijk landelijk toonaangevende avondvoorzitter in de persoon van Cees-Jan Pen van Fontys Hogeschool.' Zwart heeft in zijn presentatie van de resultaten de complexiteit en diversiteit geschetst van de vraagstukken die spelen en die op allerlei wijzen met elkaar samenhangen. Er zijn geen eenvoudige totaaloplossingen, maar iedereen kan concrete stappen zetten die deel uitmaken van het grote geheel. Ook de samenhang met andere grote vraagstukken zoals klimaatadaptatie en biodiversiteit kwam op

tafel. De opbrengst uit de interviews dat regie en Ruimtelijke ordening een sleutelrol spelen in de oplossingsrichtingen, werd door de aanwezige deskundigen onderstreept.

De toekomst

Diverse partijen hebben de handschoen al opgepakt, en zijn gestart met concrete vervolgstappen. De kunst is om elkaar in de regio vast te houden en de samenwerking met elkaar te blijven zoeken. Daar zal binnen Economie071-verband ongetwijfeld over nagedacht worden. De betrokkenheid vanuit ondernemers, gemeenten en andere partijen is er volgens Zwart: 'Deze inventarisatie heeft veel concrete handvatten opgeleverd om er samen mee aan de slag te gaan. Ieder in diens eigen rol. Economie071 en Ondernemend Leiden hebben met elkaar iets moois neergezet. Een startpunt voor verdere actie.'

